

Sigerfjord Fisk AS
v/Trond Geir Reinsnes
tg@sigerfjordfisk.no

Saksbehandler: Maria L. Seivåg
e-post: fmnomse@fylkesmannen.no
Tlf: 75531605
Vår ref: 2005/715
Deres ref:
Vår dato: 28.10.2016
Deres dato: 18.02.2016
Arkivkode: 542.1

Oversendelse av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven samt varsel om tvangsmulkt - lokalitet Lilleelv i Hadsel kommune

Vi viser til søknad fra Sigerfjord Fisk AS mottatt den 18.2.2016. Søknaden gjelder en økning i utføring på lokalitet Lilleelv, der partikulært utslipp skal føres i ledning forbi en terskel. Maksimalt tillatt biomasse søkes ikke endret.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland innvilger søknaden fra Sigerfjord Fisk AS og endrer eksisterende tillatelse¹. **Ny tillatelse er vedlagt og gjelder matfisk av sjørøye ved lokalitet Lilleelv i Hadsel kommune, med en utføring på inntil 450 tonn årlig (MTB på 780 tonn er uendret). Merk særskilte vilkår for utslippsanordning, og felles tak for maksimal utføring på 658 tonn per år for de tre lokalitetene Fiskefjord I, Fiskefjorden III og Lilleelv. Tillatelsen gjelder forurensning fra virksomheten for lokalitet Lilleelv og er gyldig fra dags dato. Vedlagte utslippstillatelse erstatter tillatelsen utstedt fra Fylkesmannen i Nordland den 22.7.2008.**

Varsel om tvangsmulkt

Dersom virksomheten ikke oppfyller utslippstillatelsens vilkår om innsending av strømundersøkelse etter frist angitt i vilkår 13 i vedlagte tillatelse varsles det herved at det kan bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt til staten, med medhold i forurensningsloven § 73.

En eventuell tvangsmulkt vil settes til kr 5 000 pr. virkedag etter fristens utløp.

En eventuell klage på dette vedtaket må være oversendt oss innen 3 uker fra brevet er mottatt.

Bedriften kan komme med merknader til varsel om fastsettelse av risikoklasse og saksbehandlingsgebyr (se side 10-11) innen 14 dager fra dette brev er mottatt.

¹ Forurensningsloven § 11 og § 18

Vilkår i henhold til tillatelsen (se side 9-10 for mer utfyllende informasjon):

- Samlet tørrfôrforbruk for de tre lokalitetene Lilleelv, Fiskefjord I og Fiskfjorden III skal ikke overstige 658 tonn årlig.
- Rapport fra strømmåling ved utslippspunkt (utenfor terskel) skal være Fylkesmannen i hende senest 31.3.2017.
- Overvåkning av nærområde (merder og utslippspunkt) og resipient i form av MOM B- og MOM C-undersøkelser, i all hovedsak i henhold til NS 9410. De første undersøkelsene skal gjennomføres i førstkommande produksjonssyklus. MOM B skal gjennomføres minimum hvert 2. år, mens MOM C-undersøkelser skal gjennomføres minimum hvert 4. år.

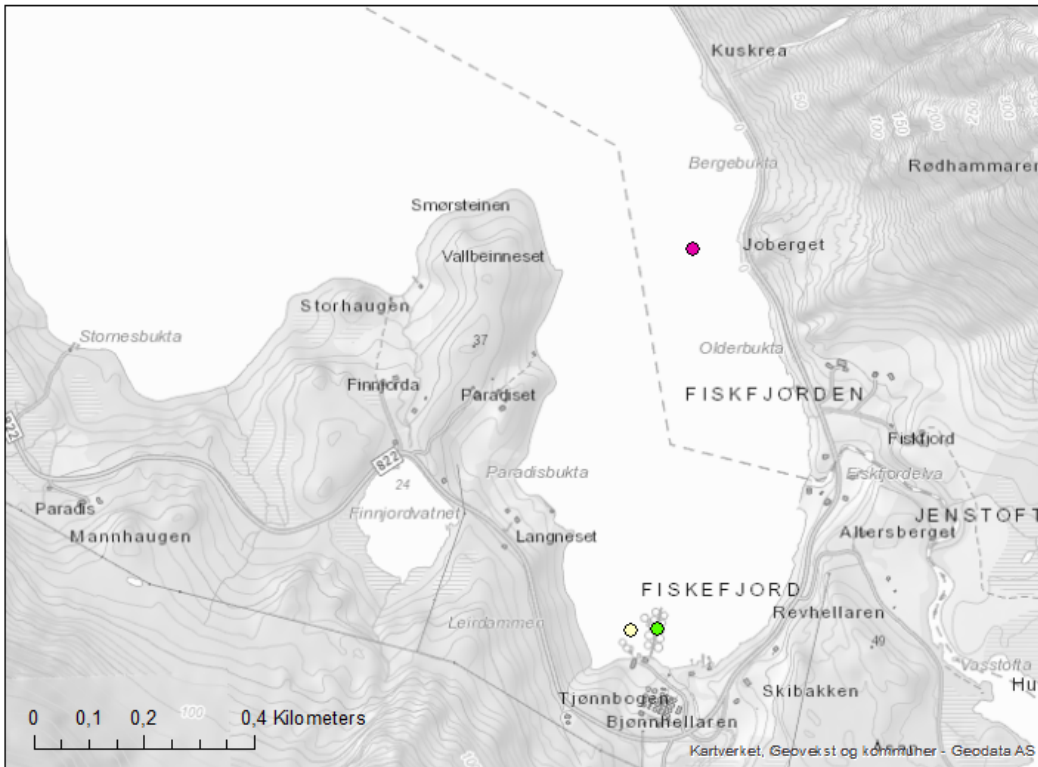
Alle MOM B- og MOM C-undersøkelser skal oversendes fortløpende så snart rapporter foreligger.

Bakgrunn

Søknaden gjelder økning av utføring på lokalitet Lilleelv for matfisk av sjørøye, fra 150 tonn til 450 tonn tørrfôr årlig (figur 1). Lokaliteten er klarert for 780 tonn MTB, dette vil forbli uendret.

Grunnet påvist markert belastning ved selve lokaliteten Lilleelv, som består av merder langs kai, baseres søknaden om utvidelse på å føre partikulært utslipp inn på eksisterende utslippsledning fra selskapets landanlegg på samme eiendom (lokalitet Fiskefjord I/Fiskfjorden III). Det planlegges å bygge en trakt under merdene («up-lift») med en kontinuerlig pumping av fekalier og fôrrester inn i utslippsledningen (figur 2). I samarbeid med Akvaplan-niva AS er det estimert at 85-95 % av partikulært utslipp vil bli ført inn på ledningen.

I en brevkontroll som Fylkesmannen har ført med landbasert akvakultur i Nordland i sommer, kom det frem at fôrforbruket på landlokalitet Fiskefjord I har lagt langt under de tillatte 600 tonn tørrfôr årlig. Sigerfjord Fisk AS har bekreftet per epost at maksimalt årlig fôrforbruk kan senkes til 200 tonn tørrfôr årlig. Denne informasjonen vil derfor tas med i vurdering av samlet belastning i den aktuelle saken.

Figur 1. Oversiktskart som viser opprinnelig godkjent midtpunkt for Lilleelv (gult), reell plassering/omsøkt plassering av Lilleelv (grønt) og utslippspunkt for ledningen der det nå søkes påslipp av partikulært utslipp fra lokalitet Lilleelv. Kart hentet fra ArcGIS.

Figur 2. Skisse av system («up-lift») som skal lede partikulært utslipp fra merdene på lokalitet Lilleelv til en utslippsledning og forbi terskel. Bilde hentet fra kommunikasjon med søker.

Selve lokaliteten Lilleelv – både registrert plassering og reell/omsøkt plassering – ligger i hovedsak i et område avsatt til akvakultur i Hadsel kommune sin arealplan for sjø/kommuneplan. Noe av arealet ligger i et flerbruksområde (NFFFA 13). Utslippsledningen som skal benyttes er allerede etablert, og ligger i Sortland kommune.

Siden denne saken i utgangspunktet omhandlet økt utføring, som kun reguleres av Fylkesmannen, sendte ikke Fylkeskommunen saken til kommunen for offentlig høring og behandling. Maksimalt tillatt biomasse er ikke søkt endret. I saksbehandlingen ble det imidlertid avdekt et arealavvik på ca. 45 meter fra midtpunkt til midtpunkt, og Fylkesmannen har derfor krevd at søknad om arealendring leveres Fylkeskommunen innen søknad om fôrforbruk kan avgjøres hos oss. Dette er gjort for at Fylkeskommunen senere skal kunne utstede et korrekt, nytt tillatelsesdokument ved endt saksbehandling. Den 25.10.2016 mottok Fylkesmannen en bekreftelse på at slik søknad var levert Fylkeskommunen.

Saksdokumenter

Fylkesmannen har vurdert følgende undersøkelser:

- MOM B-undersøkelse fra 5.9.2014
- MOM C-undersøkelse fra 16.11.2007
- Strømmålinger fra april-mai 2012 på 5 og 15 meters dyp ved lokalitet Lilleelv

Fylkesmannens vurdering

Generelle forutsetninger

All forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene og å skaffe oversikt over egne utslipp og virkningene av utslippet, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader². Det samme gjelder utslipp av annet som det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår. At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen³. Tillatelse til utslipp fritar ikke virksomheten fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved støy, lys, lukt, utslipp til vann og ved at det blir generert farlig avfall. Rester etter medisiner og andre stoffer som benyttes i virksomheten kan også påvirke miljøet. Substitusjonsplikten pålegger at bedriften til enhver tid, så langt dette er mulig, benytter stoffer som påvirker miljøet minst mulig. De utslippene et anlegg har til vann må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet. Dersom rester etter fôr og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette føre til oksygenmangel. Dermed kan store deler av nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stoppe og det vil skje en opphopning av organiske avfallsstoffer. Dette kan blant annet medføre lokal utryddelse og endring av bunndyrfaunaen.

Et flytende akvakulturanlegg har ikke rense- eller oppsamlingsmuligheter for utslipp som følge av produksjonen i form av overskuddsfôr, ekskrementer fra fisken, kjemikalie- og legemiddelbruk osv. Anlegget på lokalitet Lilleelv vil imidlertid skille seg fra normale flytende

² Punkt 2.6 i tillatelsen

³ Forurensningsloven § 56

anlegg ved at en stor andel av partikulært utslipp vil føres til en eksisterende utslippsledning. Dette diskuteres senere i dokumentet. En slik løsning vil likevel ha sine begrensninger, og utslippet må derfor reguleres gjennom rammer for produksjonen, vilkår om overvåking, utslippsregulerende vilkår til driften og krav om at miljøtilstanden i resipienten skal opprettholdes på et tilfredsstillende nivå.

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand⁴. Dette innebærer også at miljøtilstanden i sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget på sikt ikke skal være dårligere enn "god".

Miljømålene for bunnpåvirkning fra et oppdrettsanlegg er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve under merdene og ved utslippspunktet. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff.

Følgende lovverk er sentralt i vår vurdering:

- Forurensningsloven (bl.a. §§ 11, 16 og 18)
- Vannforskriften (bl.a. §§ 4 til 6 og 12)
- Naturmangfoldloven (§§ 8 til 12)

Miljøpåvirkning

1. Lokalitetens resipient – ved lokalitet og utslippspunkt

Selve anlegget på lokalitet Lilleelv ligger ved kai innerst i Fiskefjorden. Under anlegget er det omtrent 10-27 meter dypt. Det innerste fjordbassenget er ca. 32 meter på det dypeste, med en terskel på 22 meter ca. 650 meter nord for lokaliteten. På utsiden av terskelen, på ca. 23 meters dyp, munner utslippsledningen fra settefiskanlegget (på land) ut. Det er denne ledningen partikulært utslipp fra merdene skal pumpes inn på. Like på utsiden av terskelen ligger det også et lite dypområde.

MOM B-undersøkelsen, som gav lokaliteten tilstand 2 (god), er tatt ved merdene etter ca. 95 tonn utføring det aktuelle året. Sedimentet bestod i all hovedsak av sand, med innslag av grus, leire og mudder. Ifølge rapporten var det registrert terrestrisk materiale i flere av prøvene. Det var bunndyr i alle prøvene, dominert av børstemark inkludert *Capitella capitata*. Målinger av pH/E_h gav fem stasjoner tilstand 3 (dårlig) og fem stasjoner tilstand 2 (god). Sedimentet var svertet på samtlige stasjoner. Det var noe lukt på tre stasjoner, myk konsistens på to stasjoner og fyllingsgrad på ¼ - ¾ på én stasjon. Sistnevnte stasjon var registrert med et 2-8 cm slamlag.

Strømmålingen er foretatt med rotormålere ca. 5 meter øst for merdene på lokaliteten, i perioden april-mai 2012. Totaldyp var 19 meter. Strømmålingene viste at vanntransport hovedsakelig gikk i sør-sørvestlig og sørlig retning på hhv. 5 og 15 meters dyp, med liten retur i nordvestlig retning. Det er meget svak strøm på lokaliteten, med middels stabil til stabil strømretning.

⁴ Vannforskriften § 4

Nøkkeltall fra strømmåling ved lokalitet Lilleelv

Dyp (m)	Gjennomsnittsstrøm (cm/s)	Maksimalstrøm (cm/s)	Andel strømstille (%)	Neumanns parameter*
5	1,0	2,8	99	0,3
15	1,0	6,0	97	0,7

*Viser retningsstabilitet som et tall mellom 0 og 1, der lave verdier tilsvarer lav stabilitet og en «vinglete» strøm, mens høye verdier tilsvarer høy stabilitet og en mer konsekvent retning på strømmen.

Utslippspunktet ligger på ca. 23 meters dyp like utenfor terskelen mellom Vallbeinneset og Jobberget. Like utenfor terskelen ligger det et lite dypområde på drøye 40 meters dyp. På den andre siden av dypområdet, ca. 200 meter vest-nordvest for utslippsledningen, ligger sjølokalitet Vallbeinneset.

MOM C-undersøkelsen fra 2007/2008 ble foretatt for selskapets tre sjølokaliteter (Lilleelv, Langnes og Vallbeinneset) samt landanlegget (Fiskefjord I/Fiskfjorden III). På selve lokaliteten Lilleelv ble det påvist innhold av organisk karbon (TOC) tilsvarende meget dårlig tilstand (tilstandsklasse V), samt kraftig H₂S-lukt. Dypområdet innenfor terskelen hadde også innhold av TOC tilsvarende meget dårlig tilstand, samt svak H₂S-lukt. Det var plassert to stasjoner rundt dypområdet like utenfor terskelen. Begge disse prøvene hadde et innhold av TOC tilsvarende tilstandsklasse III (mindre god). Det var registrert terrestrisk materiale i alle prøvene i og ved dypområdene.

Når det gjelder bunndyr var selve lokaliteten Lilleelv utpreget artsfattig (3 arter). De tre prøvene fra dypområdene hadde diversitet tilsvarende tilstandsklasse I-II (meget god-god), der de to prøvene utenfor terskelen hadde marginalt bedre diversitet enn prøven innenfor.

2. Vannforekomst

Selve lokaliteten ligger i vannforekomsten Fiskfjorden indre, klassifisert som beskyttet kyst/fjord med ID nr. 0365010601-5-C i Vann-Nett⁵. Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha god økologisk tilstand. Utenfor terskelen, der utslippsledningen munner ut, ligger vannforekomsten Fiskfjorden ytre, klassifisert som beskyttet kyst/fjord med ID nr. 0365010601-6-C i Vann-Nett. Også denne forekomsten er vurdert til å ha god økologisk tilstand. Påvirkning fra fiskeoppdrett er hhv. satt til uvesentlig og liten grad i de to vannforekomstene. Ut fra de opplysninger som foreligger mener Fylkesmannen at den søkte produksjonen på lokaliteten har lav sannsynlighet for å føre til forringelse av den økologiske tilstanden i vannforekomstene. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten(e), må det imidlertid gjøres tiltak for å bedre forholdene.

Bestemmelsene i vannforskriften innebærer at Fylkesmannen i enkelte tilfeller vil måtte pålegge lokaliteten tilleggsundersøkelser for å kartlegge tilstanden i vannforekomsten. På bakgrunn av utslippets omfang og forventet påvirkning på resipienten, finner Fylkesmannen på dette tidspunktet at det ikke er nødvendig å pålegge denne type undersøkelser.

⁵ Nettportal som eies av miljøforvaltningen og Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) og driftes av sistnevnte: <http://vann-nett.no/portal/Default.aspx>

3. Naturmangfold

Hverken Miljødirektoratets database, Naturbasen⁶ eller Artsdatabankens Artskart⁷ har registrert naturtyper eller bestander som står i fare for forringelse som følge av omsøkte utvidelse. Fiskeridirektoratets kartbase⁸ har registrert et gyteområde for torsk ca. 700 meter nordvest for utslippspunktet. Miljødirektoratets Lakseregister viser at Fiskefjordvassdraget, som munner ut drøye 400 meter nordøst for merdene/ca. 500 meter sørøst for utslippspunktet, er registrert med en moderat påvirket laksebestand, en redusert sjørørrebestand og en truet sjørøyebestand. Dette skyldes lakselus og vassdragsreguleringer samt rømt oppdrettslaks og -sjørøye

Fylkesmannen vurderer de ovennevnte registreringene og omsøkte produksjon ut fra samlet belastning jf. naturmangfoldloven § 10, men i og med at lokaliteten allerede er klarert for 780 tonn MTB, skal Fylkesmannen i dette tilfellet bare vurdere den økte utføringen som er omsøkt. Ut fra et forurensningsmessig perspektiv mener Fylkesmannen at den omsøkte utføringen vil medføre lav risiko for forringelse av de aktuelle naturtypene og bestandene som hittil er kjent rundt lokaliteten Lilleelv, på grunnlag av kunnskap om avstand og topografi. I denne sammenheng er ikke parasitter eller rømt sjørøye inkludert i begrepet forurensning, siden dette ligger til andre sektoreters myndighet å vurdere.

Vi har ikke gitt en uttalelse basert på hensynet til friluftsliv, verneområder og biologisk mangfold, siden de andre sektoretatene ikke behandler denne aktuelle saken vedrørende økt utføring. Imidlertid har vi ingen merknader til søknaden ut fra de tre ovennevnte hensynene. Vi kan ikke se at lokaliteten berører områder av regional eller nasjonal verdi.

Virksomheten må være oppmerksom på viktige naturtyper i anleggets influensområde og ha fokus på å unngå at virksomhetens drift forringer disse naturverdiene. Denne tillatelsen er gitt med forbehold om eventuell ny kunnskap som måtte komme. Dersom det kommer frem ny kunnskap om nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten må bedriften regne med at de kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp⁹. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver¹⁰.

Dersom miljøundersøkelser viser at belastningen på lokalitetens nærsone overskrider lokalitetens tålegrense eller at resipienten påvirkes negativt, kan Fylkesmannen redusere tillatt maksimal utføring eller trekke tilbake tillatelsen¹¹.

Konklusjon

På lokalitet Lilleelv søkes det å føre tre ganger så mye som i dag. Samtidig er det i samarbeid med Akvaplan-niva AS anslått at 85-95 % av partikulært utslipp vil samles opp i

⁶ Naturbase: Fagsystem fra Miljødirektoratet for registrering av verneområder, naturtyper og andre data om biologisk mangfold som er viktige i arealforvaltningen:

<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>

⁷ Artskart: Karttjeneste med stedfestet artsinformasjon, laget i samarbeid mellom Artsdatabanken og GBIF-Norge (Global Biodiversity Information Facility): <http://artskart.artsdatabanken.no/default.aspx>

⁸ Fiskeridirektoratets kartbase: <http://kart.fiskeridir.no/default.aspx?gui=1&lang=2>

⁹ Forurensningslovens § 18

¹⁰ Forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, og Naturmangfoldloven § 11

¹¹ Forurensningsloven § 18

up-lift-løsningen og sendt ut i utslippsledning. Belastningen under selve lokaliteten vil derfor etter all sannsynlighet reduseres betydelig sammenliknet med dagens situasjon.

Fiskefjord I og Fiskfjorden III, som har avløp til den aktuelle utslippsledningen, har per i dag tillatelse til samlet maksimalt årlig fôrforbruk på 608 tonn (hhv. 600 og 8 tonn). Overføring av partikulært utslipp fra Lilleelv vil etter søkers anslag utgjøre en andel på inntil 95 %. For enkelhets skyld kan vi anslå at belastning fra inntil 95 % av utføringen vil overføres til utslippsledningen. (I realiteten vil oppløste næringsstoffer forbli på lokaliteten, slik at dette blir et worst-case-tall for selve utslippspunktet). For en maksimal utføring på 450 tonn for lokalitet Lilleelv vil 95 % utgjøre en fôrandel på 428 tonn. Sigerfjord Fisk AS har samtidig sagt seg villig til å senke maksimalt fôrforbruk for Fiskefjord I til 200 tonn årlig. Da vil maksimal samlet belastning ved utslippspunktet, målt i årlig utføring, bli 428 tonn (Lilleelv) + 200 tonn (Fiskefjord I) + 8 tonn (Fiskfjorden III) = 636 tonn. Dette er 28 tonn mer enn hva som er tillatt i dag.

Et punktutslipp av denne størrelsen utløser normalt krav om rensing av avløp. Dette har vært en konsekvent linje fra Fylkesmannen i Nordland de siste årene. Fordi økningen i tillatt utføring kun ligger i størrelsesordenen 4-5 %, og endringen samtidig medfører en betydelig reduksjon av belastning på lokalitet Lilleelv, innvilger Fylkesmannen likevel søknaden uten krav om rensing på dette tidspunkt. Vi mener den totale belastningen vil bli redusert sammenliknet med hva som er tillatt per i dag. Vi vil imidlertid gjøre det klart at en eventuell fremtidig utvidelse etter all sannsynlighet vil medføre krav om rensing. Fylkesmannen setter i vedlagte tillatelse vilkår om et felles tak for utføring på de tre lokalitetene Lilleelv, Fiskefjord I og Fiskfjorden III. Dette vil ligge på 450 tonn (Lilleelv) + 200 tonn (Fiskefjord I) + 8 tonn (Fiskfjorden III) = 658 tonn per år.

På bakgrunn av dette innvilger Fylkesmannen herved søknad om økt utføring. Samlet sett mener vi at risikoen for at den omsøkte endringen vil medføre forurensning som overstiger tåleevnen til resipienten er lav. Dette gjelder for både nærsone, hovedresipienten og tåleevnen til økosystemet.

Det er i saksbehandlingen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper, samt de fordeler som tiltaket vil medføre. Dersom Fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av dette vedtaket, er det produksjonsrammen i Fylkeskommunens vedtak som gjelder. Tillatelsen kan endres på visse vilkår¹². Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Fylkesmannen understreker at vurderingene er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet¹³. Overvåking av miljøtilstanden og mulige endringer av tilstanden i resipienten vil avgjøre om utslippet er forsvarlig også i fremtiden. Krav om miljøundersøkelser vil også dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til *Regelhjelp.no*. Brudd på

¹² Forurensningsloven § 18

¹³ Forurensningsloven § 2 nr. 3 og Naturmangfoldloven § 12

utslippstillatelsen er straffbart¹⁴. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Varsel om tvangsmulkt

Fylkesmannen ser alvorlig på at vilkår i hittil gjeldende utslippstillatelse for lokalitet Lilleelv (22.7.2008) ikke er overholdt. Dette gjelder vilkår 1.1 om 12 måneder brakklegging og vilkår 5.2 om innsending av MOM C-undersøkelse hvert 4. år samt innsending av strømmålinger ved utslippspunkt.

Hvis vi ikke har mottatt rapport fra strømmåling innen 31.3.2017 varsler Fylkesmannen at vi i medhold av forurensningsloven § 73 vil vurdere å ilegge tvangsmulkt til staten i form av dagbøter. En eventuell tvangsmulkt vil fastsettes til kr 5 000 per virkedag etter fristens utløp.

Fylkesmannen anser det ikke som hensiktsmessig å videreføre vilkår om brakklegging i og med at belastningen på selve lokaliteten er forventet å minke betydelig ved omsøkte endring.

Spesielle vilkår knyttet til vedlagte tillatelse etter forurensningsloven

Felles utføringstak på lokalitetene Lilleelv, Fiskefjord I og Fiskfjorden III (vilkår 2.1 i tillatelsen)
Tørrfôrforbruket for lokalitetene Lilleelv, Fiskefjord I og Fiskfjorden III skal samlet ikke overstige 658 tonn årlig (se også Konklusjon).

Krav til miljøundersøkelser (vilkår 13 i tillatelsen)

For å overvåke påvirkninger oppdrettsanlegget har på nærsone og resipient, pålegges virksomheten etter forurensningsloven¹⁵ å gjennomføre miljøundersøkelser etter spesifikasjoner nedenfor.

Det skal gjennomføres MOM B-undersøkelser etter NS 9410 både ved merdanlegget til lokalitet Lilleelv og ved utslippspunktet. Undersøkelser skal gjennomføres ved maksimal belastning i hvert av de to første produksjonsårene og deretter minimum hvert 2. år. Undersøkelsene ved merdanlegget skal foretas som normalt, mens undersøkelsen ved utslippspunktet tilpasses ved at stasjonene legges i en vifteform nedstrøms utslippet.

Det skal også gjennomføres MOM C-undersøkelser (tilpasset etter NS 9410) minimum hvert 4. år, der første undersøkelse skal gjennomføres ved maksimal belastning i første produksjonssyklus. Dersom ikke annet er avtalt skriftlig, skal disse ha fire stasjoner: 1) Ved merdanlegget, 2) I dypområdet innenfor terskel, 3) Ved utslippspunkt og 4) I det dypeste området like utenfor terskel.

For å oppfylle kravene til frekvens vil det etter vår mening være mest hensiktsmessig å foreta MOM C-undersøkelser samtidig som annenhver av MOM B-undersøkelsene. Fylkesmannen foreslår derfor et slikt oppsett (forutsatt at produksjon etter vedlagte utslippstillatelse starter opp i 2017):

¹⁴ Forurensningsloven §§ 78 og 79

¹⁵ Forurensningsloven § 16

År	MOM B	MOM C
2017	x	x
2018	x	
2019		
2020	x	x
2021		
2022	x	
2023		
2024	x	x
2025		
2026	x	
2027		
2028	x	x
...		

Undersøkelsene skal innsendes fortløpende når rapportene foreligger.

Dersom det iverksettes miljøovervåkning i regi av Fylkesmannen, kan virksomheten pålegges å betale sin del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området der anlegget er plassert.

Krav om strømmåling (vilkår 13 i tillatelsen):

Det skal foretas en strømmåling ved utslippspunktet utenfor terskel. Denne skal plasseres på representativt sted og dyp, og slik at den ikke er direkte påvirket av vannstrømmen fra utslippsledning. Målingen skal foretas over minimum fire uker. Rapport skal være Fylkesmannen i hende senest 31.3.2017.

Varsel om saksbehandlingsgebyr og risikoklasse

Det skal betales gebyr for Fylkesmannens behandling av søknader om endring av tillatelse til forurensende virksomhet¹⁶.

Fylkesmannen varslar at man for saksbehandlingen vil kreve inn saksbehandlingsgebyr etter fastsatte gebyrsatser¹⁷. Sigerfjord Fisk AS vil dermed ilegges et gebyr på 23 400 kr. Plasseringen i gebyrsats er gjort ut ifra en vurdering av søknaden.

Lokaliteten Lilleelv og det aktuelle utslippspunktet ligger begge i områder klassifisert som beskyttet kyst/fjord. En vurdering av omsøkt produksjon samt miljøforhold gjør at Fylkesmannen varslar at lokaliteten Lilleelv plasseres i risikoklasse 3.¹⁸ Plassering i risikoklasse skjer for øvrig ut ifra skjønn.

¹⁶ Forurensningsforskriften kapittel 39

¹⁷ jf. §§ 39-4 eller 39-5 i forurensningsforskriften

¹⁸ Forurensningsloven § 18

Risikoklassen har direkte konsekvens ved innkreving av gebyr for gjennomføring av tilsyn av inntil en dags varighet. Hvilken risikoklasse en virksomhet er plassert i har også en viss betydning for Fylkesmannens planlegging av tilsyn. For øvrig finnes det egne satser for gjennomføring av større revisjoner. Disse er basert på ressursbruk og er dermed uavhengig av plassering i risikoklasse.

Dersom dere har merknader til varselet, ber vi om at disse bli sendt innen 14 dager fra dette brev er mottatt¹⁹.

Klageadgang, saksopplysninger m.m.

Avgjørelsene kan påklages til Miljødirektoratet²⁰. Fristen for å klage på vårt vedtak er 3 uker etter at brevet er mottatt²¹. Klagen sendes til Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 Bodø. Klagen skal være begrunnet og angi den eller de endringer som ønskes²².

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort²³.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter²⁴. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Vi vil på forespørsel også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Maria L. Seivåg
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

Kopi:

Mattilsynet
Nordland fylkeskommune
Fiskeridirektoratet Region Nordland
Kystverket
Nordland Fylkes Fiskarlag
Hadsel kommune
Sortland kommune

postmottak@mattilsynet.no
post@nfk.no
postmottak@fiskeridir.no
post@kystverket.no
nordland@fiskarlaget.no
postmottak@hadsel.kommune.no
postmottak@sortland.kommune.no

¹⁹ Forvaltningsloven § 16

²⁰ Forvaltningsloven § 28

²¹ Forvaltningsloven § 29

²² Forvaltningsloven § 32

²³ Forvaltningsloven § 42

²⁴ Forvaltningsloven § 18

Sigerfjord Fisk AS
v/Trond Geir Reinsnes
tg@sigerfjordfisk.no

Saksbehandler: Maria L. Seivåg
e-post: fmnomse@fylkesmannen.no
Tlf: 75531605
Vår ref: 2005/715
Deres ref:
Vår dato: 28.10.2016
Deres dato: 18.02.2016
Arkivkode: 542.1

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Sigerfjord Fisk AS

lokalitet Lilleelv

Hadsel kommune

Informasjon om ansvarlig enhet

Navn	Sigerfjord Fisk AS
Gate/postboks	Sigerfjord
Poststed	8400 Sortland
Org. nummer	965 401 989

Informasjon om lokalitet

Lokalitetsnavn	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹	Anleggsaktivitet
Lilleelv	1866.0024.02	3	Matfisk - sjørøye

Tillatelsen gitt: 28.10.2016	Erstatter utslippstillatelse datert 22.7.2008
Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.) seksjonsleder	Maria L. Seivåg rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

¹ Jf. forurensningsforskriften kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannen sitt arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innholdsfortegnelse

1. Produksjonsforhold og rammer	3
2. Generelle vilkår	3
2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER	3
2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER	3
2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG	4
2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE	4
2.5 INTERNKONTROLL	4
3. Utslipp til vann	5
3.1 UTSLIPP AV FØR	5
3.2 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER	5
3.3 VASKING OG IMPREGNERING AV NØTER	5
3.4 SANITÆRAVLØPSVANN	5
3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN	5
3.6 OVERFLATEVANN	5
3.7 MUDRING OG DUMPING	6
4. Utslipp til luft	6
5. Lys	6
6. Forurensede sedimenter	6
7. Kjemikalier og legemidler	6
7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER	6
7.2 SUBSTITUSJON	6
7.3 REACH	7
7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER	7
8. Støy	7
9. Energi	8
10. Avfall	8
10.1 GENERELLE KRAV	8
10.2 HÅNDTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL	8
10.3 HÅNDTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER	8
10.4 HÅNDTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM	9
11. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp	9
11.1 MILJØRISIKOANALYSE	9
11.2 FOREBYGGENDE TILTAK	9
11.3 ETABLERING AV BEREDSKAP	9
11.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP	10
12. Miljøinformasjon og journalføring	10
13. Miljøtilstand og resipientovervåking	10
13.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND	10
13.2 UNDERSØKELSER OG OVERVÅKNING	11
13.3 UTVIDET OVERVÅKING	11
14. Utskifting av utstyr	11
15. Eierskifte og/eller navneendring	12
16. Nedleggelse	12
17. Tilsyn	12
18. Bortfall av tillatelsen	12
VEDLEGG Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1	14

1. Produksjonsforhold og rammer

Tillatelsen gjelder forurensning fra matfiskproduksjon av sjørøye på lokalitet Lilleelv med tilhørende landbase. Tillatelsen er basert på en søknad om maksimal utføring på 450 tonn tørrfôr årlig. MTB på 780 tonn søkes ikke endret. Søknad inkluderer et up-lift-system som kontinuerlig pumper partikulært utslipp fra Lilleelv inn på eksisterende utslippsledning fra landlokaliteter Fiskefjord I og Fiskfjorden III. Se vilkår 2.1 om felles tak for maksimal utføring for de nevnte tre lokalitetene.

Lokalitets- navn	Kartblad		UTM-koordinater (WGS84)	MTB (tonn)	Maksimalt tørrfôrforbruk/år (tonn)
	M-711	Norge-serien			
Lilleelv	1232-3	10141	33W 5135 ⁷⁶ 76060 ⁶⁸ (lokalitet) 33W 5136 ³⁹ 76067 ⁵³ (utslippspunkt)	780	450

2. Generelle vilkår

2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 10. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 10, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

- Samlet tørrfôrforbruk for de tre lokalitetene Lilleelv, Fiskefjord I og Fiskfjorden III skal ikke overstige 658 tonn årlig.

2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy, lys og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 - 10 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivå i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles ihht. pkt 11.4.

2.5 INTERNKONTROLL

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold ved anlegget (lokalitet, landbase, føringsflåte). De som arbeider på virksomheten skal ha nødvendig kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egenkontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og forebygge utslipp.

Virksomheten skal ha en driftsansvarlig ved anlegget som skal påse at krav i tillatelsen og generelle krav i forurensningsloven med forskrifter overholdes. Driftsansvarlig skal også sørge for overvåkning og gjennomgang av virksomhetens internkontroll når det gjelder ytre miljø.

Miljømål

Virksomheten skal sette miljømål for anleggets påvirkning på ytre miljø, jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 4. Miljømålene skal være målbare, konkrete og tilpasset det aktuelle anlegget. Målene skal dokumenteres skriftlig jf. samme paragraf, og skal gjøres kjent for de ansatte. Eksempler på ytre miljømål for anleggets påvirkning kan være førfaktor, avfallsmengder, energiforbruk, kjemikaliemengder, legemidler, vedlikeholds- og utskiftningsfrekvens for utslippsrelatert utstyr m.m.

Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Virksomheten plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med utslippsrelatert utstyr, og system/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7³.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

3. Utslipp til vann

3.1 UTSLIPP AV FÔR

Tap og spill av fôr skal reduseres mest mulig. Fisken skal ikke overføres eller føres på en slik måte at det kan medføre skade eller ulempe for det ytre miljø. Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å bringe fôrforbruket ned. Virksomheten skal ha skriftlige rutiner som sikrer en utføring i den daglige driften som minimaliserer utslipp. Forhøyet fôrforbruk skal journalføres, med beskrivelse av årsak og iverksatte tiltak.

3.2 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

Bruk og utslipp av kjemikalier, legemidler, og desinfeksjonsmiddel skal virksomheten gjøre i samsvar med gjeldende regelverk/retningslinjer fra myndighetene.

Ved bruk av legemidler og miljøskadelige kjemikalier skal det vises særlig aktsomhet for å unngå at midlene slipper ut i det omkringliggende miljø og gjør skade på miljøet.

3.3 VASKING OG IMPREGNERING AV NØTER

Nøter som er behandlet med miljøskadelige kjemikalier (inkludert kobber), kan ikke vaskes og reimpregneres på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring av nøter i form av spyling er tillatt. Nøter som ikke inneholder miljøskadelige kjemikalier kan vaskes og reimpregneres på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring, vask og impregnering skal likevel ikke medføre utslipp som gir ulempe eller skade på miljøet.

3.4 SANITÆRAVLØPSVANN

Avløpet fra anleggets sanitæranlegg skal skje i samsvar med gjeldende regelverk og søknad skal sendes til kommunen.

3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN

Oljeholdig avløpsvann fra verksted, motorrom eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseinnretning⁴

3.6 OVERFLATEVANN

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade på miljøet.

3.7 MUDRING OG DUMPING

Mudring og dumping er forbudt uten tillatelse fra Fylkesmannen, jf. forurensningsforskriften kap. 22.

⁴ Jf. forurensningsforskriften kapittel 15 om krav til oljeholdig avløpsvann

4. Utslipp til luft

Fôrlagring, tilberedning, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved oppdrettsanlegget skal foregå slik at det ikke fører til luktulempet av betydning for naboer m.fl.

5. Lys

Virksomheter som benytter lys som vekstregulering etc. må sørge for å utforme lysanlegget slik at dette er minst mulig til sjenanse for bosetninger, fritidshus e.l.

6. Forurensede sedimenter

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuelle forurensede sedimenter ved anlegget, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal Fylkesmannen varsles om dette.

7. Kjemikalier og legemidler

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, desinfeksjonsmidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

Med legemidler menes her stoffer og preparater som brukes i virksomheten og som er bestemt til å forebygge, lege eller lindre sykdom eller sykdomssymptomer, påvirke fysiologiske funksjoner hos fisk eller til å påvise sykdom.

7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

For kjemikalier og legemidler som benyttes på en slik måte at det kan medføre forurensning eller fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes og legemidlenes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon jf. også punkt 2.5 om internkontroll.

7.2 SUBSTITUSJON

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier og legemidler. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og legemidler som benyttes, og om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

⁵ Jf. produktkontrollloven av 11.6.1979 nr. 79 § 3a

7.3 REACH

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁶.

7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER

Legemidler, biocider og kjemikalier skal være lagret forsvarlig. Lagerlokalene skal utformes slik at spill ved uhell eller lignende blir samlet opp.

8. Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag	Lørdag	Søn-/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L _{den}	50 L _{evening}	50 L _{den}	45 L _{den}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

L_{den} er definert som døgnmiddel. Med impulsstøy eller rentonelyd er grensen 5 dBA lavere. Den strengeste grenseverdien legges til grunn når impulslyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time.

L_{evening} er A-veiet ekvivalentnivå for 4 timers kveldsperiode fra kl. 19-23.

L_{night} er A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperiode fra kl. 23-07.

L_{AFmax} er gjennomsnitt av de 5-10 høyeste forekommende støynivåene L_{AF} (A-veid støynivå med Fast respons) fra en industribedrift i nattperioden 23-07.

Med impulslyd menes kortvarige, støtvis lyddrykk med varighet på under 1 sekund og der impulslyden er av typen «highly impulsive sound» som definert i T-1442 kapittel 6. Dersom impulslyd forekommer mer enn 10 hendelser per time er grenseverdien 5 dBA lavere enn de grenseverdier som er angitt i tabellen.

Støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Virksomheten plikter å redusere støy mest mulig. Dette gjelder for eksempel skjerming av aggregat, vifter og lignende.

9. Energi

Virksomheten skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Energistyringssystemet skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i virksomhetens internkontroll, jf. pkt. 2.5.

⁶ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

10. Avfall

10.1 GENERELLE KRAV

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/ekstern. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Avfall som oppstår i virksomheten skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottak, jf. forurensningsloven § 32 om håndtering av næringsavfall. Det er forbudt å brenne, grave ned eller dumpe avfall i sjø, det gjelder også kassert utstyr.

10.2 HÅNDTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL

Sikringstiltak for lagring av farlig avfall skal være basert på en risikovurdering. Avfallet skal lagres utilgjengelig for uvedkommende. Lagringsområdet for farlig avfall skal ha fast dekke for å kunne oppdage og samle opp spill/søl. Avfallet må beskyttes mot vanninntrenging for å forebygge avrenning fra avfallet eller lekkasjer. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret, og ulike fraksjoner av farlig avfall skal ikke blandes sammen, men må behandles separat og skal merkes med EAL-nummer. Lageret skal også være sikret mot avdamping av forurensning til luft. Virksomheten er selv ansvarlig for at farlig avfall leveres årlig. Elektronisk deklarasjon av farlig avfall gjøres gjennom:

<https://www.avfallsdeklarasjon.no>

10.3 HÅNDTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER

Ubenyttede rester av legemidler og kjemikalier, for eksempel medisinfor, antibiotika, biocider og andre miljøfarlige stoffer (inkludert emballasje) må samles opp, behandles og lagres separat slik at ikke "rent" avfall blir kontaminert og ubrukelig som ressurs. Det samme gjelder for ensilasje, fôrrester og slam/ekskremitter som inneholder legemiddel- eller kjemikalierester. Lageret for antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal ha nok kapasitet, både til avfall ved vanlig drift og avfall ved sykdom. Avfallet skal leveres tilbake til produsent eller annen godkjent mottaker for farlig avfall⁸.

10.4 HÅNDTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM

Død fisk og annet organisk produksjonsavfall som fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Død fisk skal tas opp av sjøen minst hver dag.

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.6.2004, nr. 930.

⁸ Jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11.

Virksomheten skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød ved f. eks sykdom eller algeoppblomstring.

Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Fisk som skal ensileres må kvernes og tanken må ha omrøring. Ensilasjetanker skal være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Oppsamlet organisk avfall som ikke inneholder antibiotika kan utnyttes som fôrprodukter eller gjødsel/jordforbedringsmiddel og skal håndteres etter gjeldende regelverk⁹ på dette området. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottaker, jf. forurensningsloven § 32 om håndtering av næringsavfall, både ved utnyttelse av avfallet som en råvare i annen produksjon, og videre avfallshåndtering.

11. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp

11.1 MILJØRISIKOANALYSE

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet knyttet til den aktuelle lokaliteten. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges.

Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Virksomheten skal kjenne til risikoen for uønskede miljøpåvirkninger på utvalgte naturtyper og nøkkelområder for spesielle arter som følge av utslipp fra anlegget og tilhørende landbase. Virksomheten må ha kunnskap om økosystemet, bunn- og strømforhold på lokaliteten, samt nærhet til viktige naturverdier.

11.2 FOREBYGGENDE TILTAK

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

11.3 ETABLERING AV BEREDSKAP

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt utslipp (herunder havari, rømming, massedød i merd på grunn av sykdom, algeangrep, maneter etc.). Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

11.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP

Akutte utslipp eller fare for akutte utslipp skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁹. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.7.1992, nr. 1269

12. Miljøinformasjon og journalføring

Virksomheten skal ha kunnskap om miljøpåvirkning fra egen aktivitet og oversikt over annen relevant miljøinformasjon¹⁰. Virksomheten skal regelmessig registrere og journalføre følgende data:

Tema	Data
Produksjon	Fiskemengde i MTB og total årsproduksjon
Fôr	Fôrtype, fôrforbruk, fôrfaktor
Avfall	Typer, mengde og disponeringsmåter
Kjemikaler og legemidler	Typer og forbruk
Oppsamlet slam med antibiotika	Mengde og disponeringsmåter
Rømt fisk	Antall rømmingstilfeller og mengde rømt fisk

Journalen skal tas vare på ved anlegget i minst 4 år og være tilgjengelig ved kontroll/inspeksjon. Deklareringsskjema for levert farlig avfall skal oppbevares i 3 år og kreves forevist Fylkesmannen ved inspeksjon. Elektronisk deklarasjon av farlig avfall gjøres gjennom: <https://www.avfallsdeklarerer.no>

13. Miljøtilstand og resipientovervåkning

13.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND

Utslipp fra anlegget skal ikke føre til at organisk avfall akkumuleres over tid eller at gravende dyr ikke kan eksistere under anlegget, i nærsonen til anlegget eller ved utslippspunkt. I influensområdet utenfor nærsonen til lokaliteten og utslippspunktet bør tilstandsklassen ikke være dårligere enn klasse II (jf. SFT-veiledning 97:03: *Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann*) når det gjelder dypvann, bløtbunnsfauna og sediment, og tilstandsklassen skal ikke ha en negativ utvikling.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåkning for å dokumentere at kravene til miljøtilstand overholdes.

13.2 UNDERSØKELSER OG OVERVÅKNING

Etter forurensningsloven¹¹ pålegges virksomheten å gjennomføre MOM B- og MOM C-undersøkelser, hovedsakelig i henhold til NS 9410. Merk at standarden er oppdatert i februar 2016, blant annet med nye krav til frekvens.

- Det skal gjennomføres MOM B-undersøkelser etter NS 9410 både ved merdanlegget til lokalitet Lilleelv og ved utslippspunktet. Undersøkelser skal gjennomføres ved maksimal belastning i hvert av de to første produksjonsårene og deretter minimum hvert 2. år. Undersøkelsene ved merdanlegget skal foretas som normalt, mens undersøkelsen ved utslippspunktet tilpasses ved at stasjonene legges i en vifteform nedstrøms utslippet.

¹⁰ Jf. lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven).

¹¹ Forurensningsloven § 16

- Det skal også gjennomføres MOM C-undersøkelser (tilpasset etter NS 9410) minimum hvert 4. år, der første undersøkelse skal gjennomføres ved maksimal belastning i første produksjonssyklus. Dersom ikke annet er avtalt skriftlig, skal disse ha fire stasjoner: 1) Ved merdanlegget, 2) I dypområdet innenfor terskel, 3) Ved utslippspunkt og 4) I det dypeste området like utenfor terskel.

Undersøkelsene skal innsendes fortløpende når rapportene foreligger.

MOM B-undersøkelsene skal utføres av en uavhengig, kompetent faginstans og resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning.

Innehaver av denne tillatelse plikter å sørge for at MOM C-undersøkelsene i sin helhet gjennomføres av akkreditert organ, og at faginstansen som gjennomfører disse undersøkelsene legger relevante parametere inn i Vann-miljø¹² umiddelbart etter rapportering. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

13.3 UTVIDET OVERVÅKING

Virksomheten plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser eller overvåking dersom Fylkesmannen finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

14. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

15. Eierskifte og/eller navneendring

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet. Dette gjelder også ved navneendringer for virksomheten.

¹² Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann:
<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning, samt pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar (jf. forurensningsloven § 20 om nedleggelse og driftsstans).

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹³. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

17. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

18. Bortfall av tillatelsen

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen **ikke** er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen eller trekke den tilbake.

¹³ Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan

D5

Oktametylsyklotetrasiloksan

D4
